

Nincs döntés a Csarna-völgyről

A Körzeti Erdőterv Bizottság ülésén nem született döntés a Csarna-völgy sorsáról, de a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) szerint közeledett egymáshoz az erdészeti és a természetvédelmi szakemberek álláspontja – közölte lapunkkal a tárca sajtóirodája. A tájékoztatás szerint most az ágazatokért felelős államtitkárságok előterjesztést készítenek, amelyek megismerése után *Fazekas Sándor* miniszter határoz a területről. A VM jelezte továbbá, hogy a Csarna-völgyben nem a fakitermelés a cél, hanem a kivételes adottságú erdei életközösség állapotának javítása. Éppen ezért felvetődött az is, hogy a területet érintetlenül

hagyják, hogy a teljes zavartalanságnak köszönhetően a Duna-Ipoly Nemzeti Park természeti zónájaként szolgálhasson a továbbiakban. Amint arról korábban hírt adtunk, a WWF Magyarország és más természetvédő szervezetek tiltakozó aláírásgyűjtést szerveztek egy esetleges Csarna-völgyi fakitermelés ellen. Petíciójukat tegnap juttatták el a vidékfejlesztési tárcához. Ebben egyebek mellett a terület különleges faunájára hívták fel a figyelmet, kiemelve, hogy a hosszú ideje háborítatlan erdőben olyan ritka és veszélyeztetett állatfajok lelhetőek fel, mint például a hazánkban csak néhány egyedet számláló hiúz. Koráb-

ban a terület vagyongazdálkodója, az Ipoly Erdő Zrt. is megszólalt, jelezve, hogy a Csarna-völgy felmérése a tízévente megújítandó kezelési terv elkészítésének esedékessége miatt vált szükségessé. A Körzeti Erdőterv Bizottság ezért szakemberek bevonásával alapos helyszíni szemlét tartott, amelyen megvizsgálta a fák állapotát is. Tapasztalataikat az ülésen összegezték. A körzeti erdőterv elkészítése azért fontos, mert ennek alapján végezhetik a szakmailag megalapozott erdőgazdálkodást az erdészek, akik nemcsak vágnak, de meg is újítják az erdőt.

Magyar Nemzet

Nincs veszélyben a Csarna-völgy!

Erdészeti szakmai szervezetek közleménye

Az elmúlt hetek sajtója széles körben foglalkozott a Börzsöny északi részén lévő kemencei Csarna-völgyben tervezett természetkezelés ügyével.

A jogszabályok alapján folytatott erdőtervezés során a szakmai szervezetek nem jutottak egyetértésre a terület erdeinek kezeléséről. Az ügy a vidékfejlesztési miniszter kezébe került.

A döntés befolyásolása céljával természetvédelmi civil szervezetek sajtókampányt indítottak és petíciót juttattak el a miniszterhez. Az interneten olvasható és széles körben terjesztett anyag számos tárgyi tévedést, szakmai pontatlanságot és hangulatkeltésre alkalmas megállapítást tartalmaz. A nyilvánosság és a döntéshozók tisztánlátását az ország több ezer szakemberét tömörítő szakmai civil szervezetek, az Országos Erdészeti Egyesület, a Gazdasági Országos Szakmai Szövetség és a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége az alábbi szakmai tények bemutatásával kívánja segíteni.

Az erdőtervezés folyamata biztosítja Magyarországon az erdőterületek közérdekűt szolgáló fenntartható kezelését, fórumot és lehetőséget teremt az erdőkkel kapcsolatos természetvédelmi, közjóléti és gazdasági igények összehangolására.

A Csarna-völgy javarészt fokozottan védett erdeinek kezelése kérdésében az erdőtervet készítő erdészeti hatóság

és a tervet megvalósító erdőgazdálkodó szakmai álláspontja megegyezik. Eszerint a három évszázados erdészeti kezeléssel érintett terület egy részén a fő cél a változatosabb szerkezetű és kor-eloszlású, nagyobb ökológiai értékű erdőállapot elérése – ahogy ezt az erdőterv az örökérvényű célzó rendeltetéssel is kifejezi. Ezt a folyamatos erdőborítást eredményező, finom léptékű és kismértékű beavatkozások sorozatával lehet elősegíteni, melyek a természetes folyamatokat mintázva, felgyorsítva, az életközösség állapotát, a területet használó fajok élőhelyi feltételeit javítják.

Ettől eltér a Nemzeti Park Igazgatóság, és hozzá csatlakozva több zöld civil szervezet véleménye. Képviselőik szerint a kívánatos cél a völgy teljes érintetlensége.

Az erdőtervezés rögzítette a természetkezelési célú beavatkozásokra vonatkozó szakmai álláspontját, de annak elfogadását a Nemzeti Park vétója egyelőre megakadályozta. Ezért került a Vidékfejlesztési Minisztériumba a döntés feladata.

A jogszabályoknak megfelelően előkészített döntés előtt, néhány, a természetvédelem területén ismert civil szervezet sajtókampányt indított a döntéshozók befolyásolására.

Az országos kampány túlnőtt a higgadt szakszerűség keretein. A lakosság megszólítását célzó leegyszerűsített érveléssel a természetközeli erdőgazdálkodást alaptalanul lejárató híreket generált.

Az elindított sajtóanyag nyomán megjelent hírek a háromszáz évig gaz-

dálkodással érintett erdőtömböt az ország utolsó ősvadonának, a legkorábbi szakmai elvek és jogszabályok által követendőnek tartott erdőkezelési módszereket pedig erdőirtásnak igyekeznek beállítani.

Egyértelmű tévedés az egykorú, egyetlen állományokat folyamatos erdőborítással változatos szerkezetűvé átalakító, természetközeli erdőkezelést csupán gazdasági célú faanyagtermelésként bemutatni. Az erdészet szakmai eszköztára ma már számos, a természetességet fokozó lehetőséget kínál. A félrevezető sajtóhírekkel ellentétben nemcsak végletekben – tarvágásban vagy teljes érintetlenségben – gondolkodhatunk, hanem többféle, kifinomult és kíméletes módszer áll rendelkezésünkre.

A tervezett volumen miatt is hamis a gazdasági nyereség előtérbe állítása. A sajtóban megjelent, ismeretünk szerint túlzó mennyiségi adatok alapján is kiszámítható, hogy alkalmanként és hektáronként legfeljebb néhány fa kivágásáról van szó – mindez a stabil, többkorú, színtezett, több őshonos fafajból álló erdőszerkezethez vezető folyamatok elősegítéseként.

Az állami erdőgazdálkodó, mint az erdők természetességéért is felelős vagyongazdálkodó feladata nem más, mint a gondjaira bízott erdők közcélú kezelése. Megalapozottan képviseli, hogy az átgondolt beavatkozás, és nem a magára hagyás a felelős természetkezelés.

Téves az állítás, miszerint az elmúlt harminc évben ne zajlottak volna erd-

szeti munkák, köztük fakitermelések a területen – számos, a hatóságok által jóváhagyott beavatkozásra került sor. Emellett jelentős természetes bolygatások – szél-döntések, árvizek – érték a völgyet és számottevő turistaforgalom érinti azt.

Az évről-évre felsorolt, a zöld szervezetek véleménye szerint teljes háborítatlanságot igénylő, fokozottan védett fajok borszönyi elterjedése e körülmények mellett növekedett meg örömdetesen. A sajtóban kiemelt fajok dokumentáltan növekvő egyedszámban, és korántsem csupán a Csarna-völgyben fordulnak elő. A hiúz jelenléte a hegység számos részén bizonyított, a fekete gólya fészkel a nem védett területeken is. Az erdőtervek már 2600 hektáron rögzítik a fehérhátú harkály élőhelyét és a kapcsolódó korlátozást. E terület évről-évre nő, a faj a kezelt erdőkben dinamikusan szaporodik.

Szakmailag indokolt a várható klímaváltozásra a mindent magára hagyó ter-

mésztervédelmi filozófia helyett a tudatos emberi beavatkozásra is építő természetkezeléssel felkészülni.

A Csarna-völgyi erdők jelenleg egykorú, egy fafajból álló részeinek hosszú távú túlélését a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás képessége teszi lehetővé. Ezt is szolgálnák a tervezett beavatkozások.

A völgy megközelíthetőségének teljes tiltása indokolatlan, hiszen meglévő utakról beszélhetünk, érdemben nem kell újat építeni. Ezekre nem csak az erdőkezelés és a vadlétszám szabályozása során van általában nagy szükség – egy esetleges természeti katasztrófa (tűz, árvíz, széldöntés) vagy baleset bekövetkezésekor így lehetne megközelíteni a Csarna-völgyet.

Álláspontunk szerint, az erdőrezervátumok magterületén kívül nem indokolt tiltani az erdőszervezetet kedvezőbb irányba segítő beavatkozásokat,

kezelési kísérleteket, amivel sokat tehetnénk az érintett erdők természetes állapotának, ökológiai értékének további javulásáért.

Törvényesen előkészített döntési folyamatokba beavatkozó, csoportérdekek szerint felszított sajtókampányok helyett referenciákkal alátámasztott szakmai érveléssel volna kívánatos segíteni a természetkezelés ügyét. A hazai erdők ökológiai rendszereit felelősen fenntartani és fejleszteni nem egyedi akciókkal, hanem jól átgondolt, az érintettekkel megvitatott és végül konszenzussal elfogadott átfogó tervek, elképzelések mentén lehet.

Budapest, 2012. május 10.

**Országos Erdészeti Egyesület
Fagazdasági Országos Szakmai
Szövetség
Magán Erdőtulajdonosok és
Gazdálkodók Országos Szövetsége**

Kik csinálják az erdészeti politikát?

(EL 1993. március)

Szaporodnak a szerkesztőségben az erdőgazdálkodást érintő intézkedésekkel kapcsolatos állásfoglalások, észrevételek. Ez önmagában jó jel, hiszen bizonyítéka annak, hogy sokakat nem hagynak közömbösen a szakmánkat ért változások, meghatározó politikai döntések. A szerkesztőség viszont várhatja fejét, hogy az írások közlésével hogyan tartsa fenn a lap eddig követett arányosságát. Pedig nem sok választása van, hiszen az a tudattal, reménységgel szerkeszt, hogy a lapot olvassák, s az olvasót a megjelent írások összecsengő mondanói hozzásegítik a tárgyilagos értékeléshez. Legalábbis jó lenne hinni, hogy az erdészeti politikával foglalkozók is elemzik a szerzők írásait, és egy-egy okfejtést figyelembe vesznek felelős munkájuk során. A reménykedő feltételezés okán így valamennyi állásfoglalást, észrevételt, szóbeli megkeresést igyekszünk nyilvánosságra hozni.

A szerkesztőségnek értelem szerűen az egyesület érdekeit kell képviselnie, ami az egyesület valamennyi tagjának érdeke kell, hogy legyen. Természetesen e feladat sokszor nem egyszerű, hiszen látszólagos el-

lentmondás lehet az össztagsági érdeket képviselő szerkesztés, és az egyéni vagy az ágazaton belüli szűkebb csoportvélemény megjelenésének elbírálása között. Azt hiszem, nem tévedek, ha az Országos Erdészeti Egyesület tagságának érdeke alatt Magyarország erdeinek érdekét szem előtt tartó lapszerkesztés a helyes munkálkodás. Ha ez igaz, joggal feltételezhetjük, hogy a lapban megjelentett írások hosszú távon befolyásolhatják az erdészeti politikát, a szakmai döntéseket.

Tartós eredményeket a politika (erdészeti) sakkasztalán csak úgy lehet elérni, ha a táblán lévő valamennyi résztvevő helyzetének megítélése alapján születnek a döntések, mert a játszmában szereplők helyzetéből adódik véleményük is.

Vajon hozzásegített-e az Erdészeti Lapok szerkesztősége ahhoz, hogy a nagy játszmában az érintettek támogatást kapjanak lépéseikhez?

A kialakult helyzet késztetett arra, hogy végiglapozzam az eddig megjelent írásokat, és azoknak ismeretében tegyem fel a címbeli kérdést, hogy:

„Kik csinálják az erdészeti politikát?”

Önkényesen sorolom az idézeteket a megjelent írásokból, a szándék összintességével.

20 éve íródott

– „A társadalmi változások a magyar erdőket és a magyar erdésztársadalmat sem fogják elkerülni. Szerencsésebb, ha mi magunk megyünk a változások elébe.” (Schmotzer András OEE elnök, 1991. január, 2. oldal.)

– „Az erdővagyon-gazdálkodásnak haszonérdekeltség-mentesnek kell lennie.

„Különösen a környezet- és természetvédelemhez közel álló szervezetekkel kell szorosabb kapcsolat kiépíteni.” (Dauner Márton főosztályvezető, FM, 1991. január, 4-5. oldal.)

– „...az erdőművelési munkának, amely

az erdész hivatásának legkedvesebb feladata volt, lezüllesztése, anyagi és erkölcsi lehetőségeinek elsorvasztása, a kizárólag pénzügyi és nyereség szemléletű irányítás.” (Páll Endre erdőmérnök, 1991. január, 12. oldal.)

– „Az új erdészeti politika összeállításához, a fokozatos, megrázkódtatásmentes átmenet biztosításához szakértői bizottságokat kell létrehozni, amelyek részletesen kidolgozzák – a fejlett európai országokhoz igazodva és a jó hazai tapasztalatokat felhasználva – a következő időszak tennivalóit.” (OEE Állásfoglalás, 1991. január, 31. oldal.)

– „Elérkezett az ideje annak, hogy az európai erdők sorsát kormányzati